

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

67. ÅRGANG

5. MAI 1955

A V I N N H O L D E T :
BAKGRUNNEN FOR SKOLESTRIDEN I BELGIA - FORENK-
LINGER I MESSE-LITURGIEN - KATOLSK BOK- OG BLAD-
SENTRAL - KIRKEN I FINNLAND 800 ÅR - KVINNER I
VATIKANET - BLIKK PÅ TIDEN - LITURGI OG MUSIKK -
ST. OLAVS FORBUNDS ÅRSSTEVNE - UTENLANDSSPALTE

NR.

18

19

NESTE NUMMER KOMMER 26. MAI 1955.

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

Grefsen kapell, Gladsv. 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchaussen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8.15: Høymesse.

ARENDAL:
St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:
St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8 og 9: Stille messe. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:
St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:
St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8: Stille messe.
Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:
St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

HAMAR:
St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 23 751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:
St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:
St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:
St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:
St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:
Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:
Jesu Hjerte kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:
St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:
St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:
St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 8. MAI: 4. SØNDAG ETTER PÅSKE. Ep. Jak. 1, 17—21. Ev. Joh. 16, 5—14.
Mandag: Gregor fra Nasians, bisk., bekj., kirkelærer. *Tirsdag:* Antoninusbisk., bekj. *Onsdag:* Ferialdag. *Torsdag:* Nercius, Achilleus og medmartyrer. *Fredag:* Robert Bellarmin, bisk., bekj., kirkelærer. *Lørdag:* Marias Lørdagsmesse.
SØNDAG 15. MAI: 5. SØNDAG ETTER PÅSKE. Ep. Jak. 1, 22—27. Ev. Joh., 16, 23—30.
Mandag: Gangdag. — Ubaldus, bisk., bekj. *Tirsdag:* Paschalis Baylon, bekj. (Gangdag).
Onsdag: Vigilien for Kristi Himmelferd. — Venantius, mart. (Gangdag). *Torsdag:* KRISTI HIMMELFERD. Ep. Ap. gj. 1, 1—11. Ev. Mark. 16, 14—20. *Fredag:* Bernhard fra Siena, bekj. *Lørdag:* I oktaven for Kristi Himmelferd.
SØNDAG 22. MAI: SØNDAG ETTER KRISTI HIMMELFERD. Ep. I. Pet. 4, 7—11. Ev. Joh. 15, 26—27; 16, 1—4. *Mandag og tirsdag:* I oktaven for Kristi Himmelferd. *Onsdag:* Gregor VII, pave, bekj. *Torsdag:* Oktavdagen for Kristi Himmelferd. *Fredag:* Beda, bekj., kirkelærer. *Lørdag:* Pinsefasten.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5, Oslo. Telefon 42 37 43. Mandag og lørdag: Kl. 9—13, ellers 9—16.
Abonnementspris: Kr. 18.00 pr. år; for utlandet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.
Annonser må være innsendt innen onsdag aften uken før utgivelsesdatoen (angitt på omslagsside).

GERHARD BRAATHEN ☆ ☆
BOKTRYKKERI
MARITIM — BESTUN

☆☆☆ BOKS 106, BESTUN
TELEFON 55 72 68

TRYKKSAKER
FOR ETHVERT BEHOV

St. Franciskus III orden

har møte fredag 13. mai kl. 19 i St. Hallvards kirke, Urtegt. 29. Ordinært møte også 10. juni samme sted.

Katolsk Bok- og Bladsentral

har stengt for ekspedisjon i tiden 1.—31. mai på grunn av oppgjør og overdragelse.

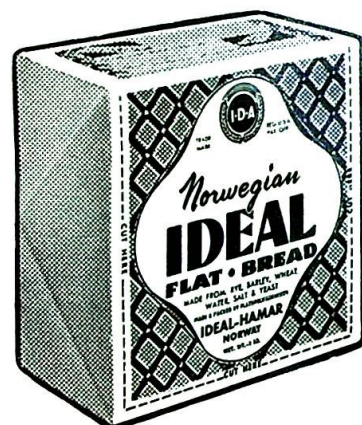
KBBS.

HAMAR

KNUTSTAD & HOLEN

FISK OG VILT

H a m a r

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke. } Oslo
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus }
Øyenklinikken }
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

Ora pro nobis

«For de mange urolige og engstelige sjeler i denne opprørte tid, for dem som føler undertrykkelsen, men ikke har gitt opp, for dem som ikke lenger tror at livet er et gode, men likevel nødtvunget finner seg i det: for dem vil den ubemerkede kvinne fra Nazareth som nå er opphøyet i himmelen, åpne nye syner. Og de vil finne styrke ved å meditere over den skjebne og det verk hun ble opphøyet til: kallet av Gud til å bli mor for Ordet som ble kjødt, og lydig tok imot Ordet fra Gud.»

Disse tanker uttrykte Pave Pius XII i sin beåndede tale til folkemengden på Petersplassen 1. november 1950, da han stadfestet dogmet om Jomfru Marias opptagelse i himmelen med legeme og sjel.

«Dronning, opptatt til himmelen — be for oss» har siden den dag lydt blant den rekke av påkallelser som inneholdes i det såkalte *Laurentanske Litani*, det som nå hver dag i maimånedens bes eller synges i våre kirker. Vi har her for oss en mønstring av *dypsindigheter sagt i få ord* som vel søker sin make i den samlede verdenslitteratur, bortsett da fra de like mystikkmettede litanier viet Jesu Kristi guddommelige person. Ikke bare er dette litaniet, viet Jesu mor, en poesifull hyldelse til den utvalgte blant kvinner, hun som er blitt selveste himmeldronningen. Påkallelsene rommer og ruller opp for vårt indre blikk hele mysterierekken som knytter hvert usselt lille menneske til Skaperen og hans kjærlighet og miskunn. De åpner i sannhet for nye syner, og det ikke bare for den rent beskuende sjel, men kanskje mest for den som føler seg knuget til jorden og menneskene omkring seg.

Hva et litanie er, det vet kanskje ikke alle: En vekselbønn, der Guddommen under stadig varierende benevnelser blir tryglet om miskunn og nåde, eller hellige menn og kvinner påkalt om forbønn. I sin form er denne bønningen meget gammel, ja i slekt med påkallelser vi kjenner selv i de gamle religioner. Også i Det gamle testamente har vi forbilleder på den, f. eks. i Davids 117. og 135. salme*), som begge begynner med ordene «Pris Herren», og siden fortsetter lovprisningen med de trekk som også er typisk for litaniet: gjentagelsen og variasjonen i en fastlagt vekselgang. De litanier som i dag er i bruk i Kirken, kan i sin opprinnelighet iallfall med vissnet føres tilbake til tidlig middelalder. Særlig oppsto mange i korstogstiden, hvoriblant flere Maria-litanier, og disse, liksom alle andre, tok form etter Allehelgenslitaniet som er det eldste og også lengste. Ett er likt for dem

alle: De begynner med å anrope Herren, den treenige Gud, og slutter med å be «Guds lam, som tar bort verdens synder», om skånsel, bønnhøring og miskunn. Mellom disse to faser kommer så de påkallelsene eller invokasjonene som skiller det ene fra det andre: litanier til Allehelgen, til Jesu mor, til Jesu navn og Jesu hjerte og til den hellige Joseph, for å nevne dem i den rekken de fikk universal-kirkelig approbasjon. En autoritativ godkjenning måtte nemlig nødvendigvis komme, da særlig i kirkelivets blomstringsperiode i Middelalderen, avfatningen av nye litanier direkte hadde utviklet seg til en uskikk.

Hvor har vi så navnet «Det lauretanske litanie» fra? En uinnvidd tenker kanskje på det latinske «laus», lovprisning, eller den avledede form vi har i «laurbær» og den glans som knytter seg til laurbærkransen. Men opprinnelsen til navnet er som kjent en helt annen. Det knytter seg til det gamle valfartsstedet Loreto ved Ancona i Italia, dit den hellige families hus i Nasareth ifølge legenden ble bragt på englehender i året 1294! Hvorom allting er: Her i Loreto, lat. *Lauretum*, sto vårt litanie fram — beslektet med de eldre Maria-litanier vi kjenner fra 12. århundre. I Loreto ble det bevislig bedt f. eks. på 1500-tallet, og vi vet at pave Sixtus V. i 1587 knyttet en særlig avlat til det.

I tidens løp har som naturlig er Det lauretanske litanie som andre litanier gjennomgått endringer. Det følger med selve Kirkens liv i tiden. I året 1571, etter seiren over tyrkerne ved Lepanto, blir Maria første gang offentlig påkalt som «de kristnes hjelp». Fra 1854 har vi påkallelsen «Dronning, unnfanget uten arvesyndens plett»; 1883 «Dronning for den hellige rosenkrans», og som den nyeste den ovenfor nevnte fra 1950.

Det er noe av det som i korte trekk kan være verd å vite om den *bønn* til Gud og *forbønn* til Frelserens utvalgte mor, som i hele sitt vesen er så ekte katolsk. Den er fremforalt fellesskapets bønn, der den objektive, åpenbarte sannhet kan mediteres og befruktes den enkeltes fromhetsliv til beste for hans egen sjel, for nesten og hele menneskeheten. Og faktisk kan hver eneste påkallelse aktualiseres i sin intensjon — ja selv en så tilsynelatende «fjern» benevnelse som «Du Davids tårn, be for oss!» Den kan lede våre tanker hen på det vern hver enkelt, familien, Kirken og vår verden så sårt trenger i denne altvåkende tid. Og slik slår den ene invokasjon ned i oss etter den andre som en antifon: stemmer blir varslet, og syner. Og i kor kan vi tillitsfullt istemme de velsignede ord: «Ora pro nobis — be for oss», til henne, Guds og vår mor.

*) I den protestantiske bibelutgave alminnelig som nr. 118 og 136.

Bakgrunnen for skolestriden i Belgia

Skarp kommentar i det hollandske «De Linie»

Ministerpresident Achiel Van Acker bærer dagens byrde i Belgia. Det hviskes at han så vel som undervisningsminister Collard, ønsker å bli av med de omstridte skolelovene, dersom partiprestisjen ikke ville gjøre det umulig. Begge skal egentlig, mot sin vilje, bli dirigert av den egentlige planlegger av lovforslagene, statssekretær Julien Kuypers. Sistnevnte er nok en stor skoleekspert, men er dessverre beheftet med antiklerikale kompleks. Hva han har prestert i de siste månedene kan man lese her.

På en av veiene som fører til Brussel, som den 26. mars var forsvarlig blokkert, kunne en se noen skilt. På det første sto det «Pass dere», på det neste «Ennå 400 m.», så «Ennå 200 m.» og endelig «Slutt på den frie sektor».

Disse advarslene betegner situasjonen i Belgia i dag. Det fremtrer mer og mer at 11. april 1954 er en dato som varslet noe skjebnesvangert for Belgia. Den dagen var det valg, og den katolske regjering ble slått. «Gjengjeldelsestimen» var kommet for sosialistene (45 %) og liberalerne (13 %), som sluttet seg sammen i en anti-katolsk allianse i regjeringen Van Acker.

Hvorfor det?

Jo, Pierre Harmel, undervisningsminister i perioden 1950—54, fikk gjennom noen lovforslag, som skaffer en beskjedne forbedring i stillingen til den frie undervisning.

Ved regjeringsskiftet i 1954 var situasjonen slik:

Statsundervisning:	Frie undervisning:
Antall skoler 8 200	8 400
Antall elever 712 000	934 000
Statstilskudd 5 053 mill. francs	3 185 mill. francs

Tallene taler for seg:

- 1) Antall skoler er omtrent likt.
- 2) Foreldrene viser en tydelig interesse for den frie undervisning.
- 3) Denne er meget billigere for Staten, for i den nåværende situasjon koster en statsskoleelev staten gjennomsnittlig 6 500 francs, mens en elev fra den frie skolen mottar bare 3 500 fra statskassen. Resten må foreldrene selv legge til.

I våre øyne er dette en urettferdig behandling av den katolske skole. Men regjeringen Van Acker tenker annerledes. Den snur på saken. Sosialistene og liberalerne synes at den forrige regjering har skadet statsskolene, og de vil nå hevne seg. Vi vil ikke tale om striden mellom 11. april 1954 og februar 1955. Men på den sistnevnte dato fremla undervisningsministeren Collard det første av sine tre lovforslag. Det går ut på at staten gir rett til å opprette alle skolene, fra barnehage til høyere almen-skole, mens inntil nå barnehagene og folkeskolene var underlagt kommunene og det private initiativ. Ifølge denne Lex Collard er eksamener fra profesjonelle lærerskoler ikke gyldig lenger. Kommunene og provinsene (fylkene) har ikke lov å gi tilskudd til de frie skolene uten løyve fra regjeringen. Ingen av de frie skolene får tilskudd for vedlikehold av bygningene, osv.

Ved disse lovforslag ble landet brakt i fullstendig

opprør. Et foreløpig høydepunkt ble nådd lørdag 26. mars. Det viste seg da tydelig at landet ikke styres skikkelig lenger. Opposisjonsretten, med hjemmel i grunnloven, ble fratatt katolikkene uten gyldig grunn. Engang tidligere førte dette sekteriske partiet som Van Acker og Collard tilhører, landet til grensen av borgerkrig. Ved neste korsvei — og den vil sikkert komme — er sjansen stor til at grensen blir overskredet.

Vi katolikker har plikt til å føle oss solidariske med våre trosfeller, dersom deres sak er rettferdig. Ytterliggående handlinger og tiltak kan vi ikke godkjenne. Men saken det her dreier seg om er i høyeste grad rettferdig. Denne udyktige, hevnjerrige regjering må bli tvunget til å utskrive nye valg. Hvis den ikke har mot til det, kan den sosialistiske presse tale om demokrati så meget den vil. En vil allikevel forstå at det faktisk blir utøvet diktatur over en del av befolkningen, som, med tallene fra 11. april som grunnlag, kan synes å være et mindretall, men som snart vil danne et flertall etter begivenheten den 26. mars å dømme. — Såvidt «De Linie».

Inngripende forenkling av messe-liturgien og av breviaret

Rituskongregasjonen i Rom har ved dekret av 23. mars kunngjort at en gjennomgripende forenkling av messe-liturgien og Breviaret nå er bestemt og blir gjeldende fra 1. januar 1956.

Reformen berører selvfølgelig ikke Messens faste deler, men de forskjellige rangordninger, vigilier, ok-taver, bønner og kommemorasjoner som det kirke-lige kalendarium angir dag for dag i kirkeårets løp.

Når det gjelder festenes rang, så er den hittidige semi-duplex klasse ifølge dekretet avskaffet og blir simplex, unntatt Pinse-vigilien. Alle søndagene i Fasten og i Advent blir feiret med ritus av I. klasse. Alene Julaften og Pinseaften blir privilegerte vigilier. Vanlige vigilier blir dagen før Kristi Himmelferd, Marias Opptagelse, Johannes døperens, apostelhøvdningenes (Peter og Paul), samt St. Laurentius's festdager. Alle andre vigilier faller bort. Det samme gjelder alle oktavefeiringer, unntatt de for Jul, Påske og Pinse. 13. januar blir minnefesten for Kristi dåp.

Det blir også store forenklinger m.h.t. kommemorasjonene (fester som minnes i særlige sett bønner etter dagens hovedfest).

Messens Credo skal bare fremsies på søndagene og på fester av I. kl. og på festene knyttet til Frelserens navn, til Den hellige jomfru, apostlene, evangelistene, kirkelærerne og ved høytidelige votiv-messer.

Som slutt-evangelium ved Messen skal alltid leses innledningen til Johannesevangeliet, unntatt ved tredje julemesse og på palmesøndag.

Når det gjelder Breviaret (tidebønnene), medfører reformen både forenkling og avkortning, som her vanskelig lar seg resymere.

*

Som kjent er en fullstendig latinsk-norsk utgave av Messeboken under forberedelse og annen korrektur fore-ligger nesten ferdig. Reformen medfører altså en tem-melig omfattende revisjon før denne første norske messe-bok kan gå i trykken.

«Katolsk Bok- og Bladsentral» slutter - men begynner igjen!

Det er nå 5½ år siden Katolsk Bok- og Bladsentral begynte sitt arbeide, og mange har i disse år hatt glede og nytte av den hjelp sentralen har kunnet yte med å skaffe katolske bøker og med opplysning om dem. Nå forlater imidlertid innehaverne, Veslemøy og Erik Guldager, Norge, og vi har funnet det naturlig å spørre dem om et og annet på fallrepet. For det reiser seg en del spørsmål: Hvorfor reiser de fra Norge? Og hva så med boksentralen? Vi trodde igrunnen de trivdes med sitt arbeide her og hadde slått seg ned for godt?

— Jo visst trivdes vi her — med et arbeide som vi holder meget av, og heldige som vi har vært med å få hus og hjem og allting, sier Guldager. Og jeg er glad for å ha lært Norge så godt å kjenne, for det er et deilig land, og jeg skulle for den saks skyld gjerne bli her resten av livet. Men det at jeg den gang kom opp her — i stedet for å hente Veslemøy ned til Danmark — skyldtes noe som jeg følte som et kall. Og når dette kall etter meget å dømme klart og greit opphører, så kunne vi saktens bli her for vår egen personlige skyld — og noe å gjøre ble det vel også — men det tillater rett og slett ikke økonomien oss. Og så må det vel være meningen at vi nå, i det minste for en tid, skal slå oss ned i Danmark. Og det bøyer vi oss for.

— Økonomien er alltid det vanskelige punkt — vi drøftet det jo også for sentralens vedkommende den gang dere startet. Hvordan utviklet det seg?

— Skal vi si det slik, ganske kort: Vi visste at det løft vi dristet oss til å ta, ville bli tungt. Men det måtte tas — ikke sant?

— Og resultatene? Er dere tilfredse?

Å, tilfredse . . . Heldigvis er det ikke vår sak å spørre etter resultater, vi har bare sådd så godt vi etter forholdene har kunnet. Det er dog neppe tvil om at det er lagt et visst grunnlag for sentralen, og hvem hadde på forhånd trodd at det på disse 5½ år skulle la seg gjøre å spre 15—20 tusen rent katolske bøker og utenlandske tidsskrifter med de vilkår som bød seg her, og dertil 10—15 tusen kataloger og bokanmeldelser. Vi er også særlige glade for en rekke utgivelser vi fikk lov til å ta hånd om, og her skal ikke glemmes småheftene på messeliturgiens område. Men vi understreker at vi betraktet opplysningsvirksomheten som vår viktigste oppgave — derfor utsendelsen av katalogene — da det jo gjaldt å skape og øke etterspørselen av katolsk litteratur. — Men spør oss ikke om vi hadde flere planer! For det hadde vi nemlig, mange . . . Men vi har ikke fått realisert dem, — de er forblitt drømmer, og hvem kan leve på drømmer? Iallfall ikke en familie i våre dager!

(Intervjuren fikk her en liten tankevekker: Hvor ofte er det ikke at Kirkens legfolk brenner etter å gjøre en helhjertet innsats for den hellige faktor i deres liv som Kirken er. Og så . . .)

— Hva synes nå De, fru Veslemøy, dere er vel faktisk den første katolske familie i dette land som har satset på *selvstendig erverv* innenfor rammen av det kirkelige arbeid her: Har alt gått etter forventningene?

— Jeg må nok si at alt for flere år siden begynte det å bli klart for oss at vi ikke kunne gjennomføre sentralens idé som vi tenkte opprinnelig. Den krevde langt mer tid og midler enn de vi rådde over. Men la meg ikke komme inn på slike private anliggender, ennskjønt arbeide for familie og for sentralen nødvendigvis måtte gripe inn i hinannen. Som De vet har, vi i de senere år arbeidet

med faktisk to forretninger, siden min mann overtok representasjonen i Norge for familie-firmaet i Danmark. Hvert arbeide krevde mer enn full arbeidsdag, og jeg selv fikk etter hvert mer og mer å gjøre med hus og barn. Så jeg håper nå på en lang tid i litt mer ro — vi trenger det.

— Ja, og dessverre viste det seg, faller Guldager inn, at forholdene her oppe ikke var de beste for det arbeidet vi tok opp, og vanskeligere er det blitt ved kredittstramningen. Dermed er det blitt gjeld av det, og siden den bare vokser uten at vi kan se noen særlig mulighet for å møte kravene i overskuelig fremtid, så må man jo si stopp en gang. De økonomiske konsekvenser er selvfølgelig personlige og følger ikke sentralen i dens videregående.

— Det var gledelig å høre at Katolsk Bok- og Bladsentral ikke pakkes inn med reisebagasjen, men blir hos oss?

— Ja, det er også vår store glede. Og vi tror fast på at den begynnelsen vi etter beste evne har gjort, har vært prisen verd. Dette så meget mer fordi vi har satset — forhåpentlig ikke formastelig — på Guds hjelp.

— Og dermed er dere ferdig med Norge og med det direkte apostolatarbeide — for dere skal jo «hvile ut» nå, var det ikke så?

— Å nei da! sier de rystet i kor. — Heldigvis, fortsetter Guldager, så medfører den andre forretningen at jeg fortsatt vil få en del arbeide her oppe og jevnlig må komme hit. Og dermed kommer vi nok begge så ofte det lar seg gjøre. Og hvem vet om forholdene utvikler seg slik at vi igjen en gang kommer, og da blir her for godt — det er i all fall vårt store ønske. Og med hensyn til apostolatet, så har vel Gud sine planer med oss også, hvor vi så blir flyttet hen. Og vi skal ta nytt arbeide opp med glede — vi håper bare på en periode, kort eller lang, til litt personlig utvikling, om vi får si det slik.

— Godt, så får vel St. Olav si takk for godt samarbeide, og takk på vegne av de mange som har hatt glede og nytte av alt hva dere har gjort, både for det gode initiativ dere tok med å skaffe oss institusjonen KBBS og for utbyggingen av det så lovende internordiske katolske ungdomsarbeide!

— Takk, det skal nok vi si — takk for all hjelp fra overhyrdene, fra prester, søsterhus og legfolk. Og den takknemlighetsgjeld som vi ikke kan dekke, den stoler vi på at Gud vil ta hånd om overfor hver enkelt, uten hvis støtte ingen resultater hadde vært mulig.

— Og ennå en ting vil vi gjerne si, tilføyer fru Veslemøy: Det har nok på mange måter vært en vanskelig tid, ofte med tilsynelatende uløselige problemer. Men det har helt ut vært en delig tid, full av glede fordi det var fullt av liv — og livet har jo alltid to sider. Derfor er vi inderlig takknemlig for disse år, og vi vil aldri glemme dem!

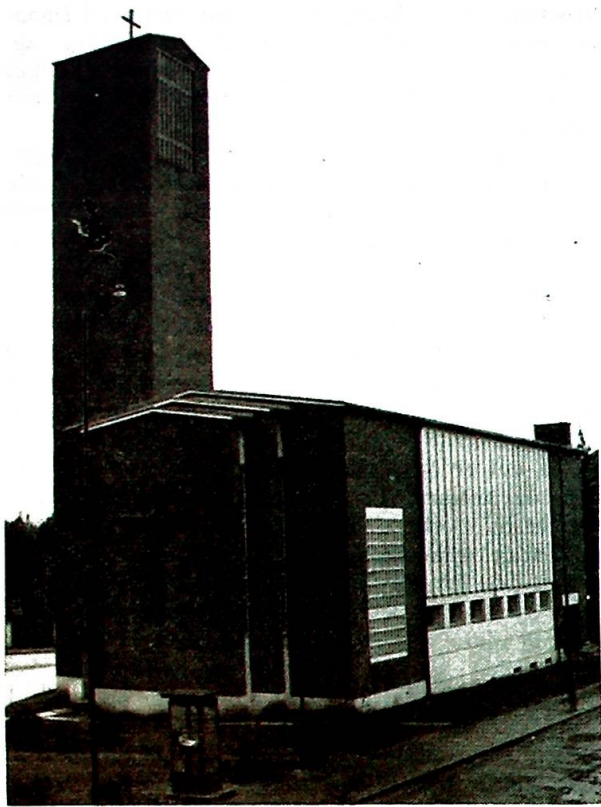
ihk.

*

Fra 1. juni i år mottas igjen bestillinger til Katolsk Bok- og Bladsentral som vil bli fortsatt av Kirsten Rydberg i «St. Olav». Det vil som før bli gitt opplysninger om katolsk litteratur og utarbeidet lister og kataloger. Messebøker på de mest kjente språk og de viktigste boklige nyheter vil bli å få fra lager, og bøker og blader fra hele verden vil kunne skaffes på hurtigste måte. Det understrekes at Sentralen bare vil forhandle katolsk og utenlandsk litteratur, ikke norske bøker i sin alminnelighet.

KIRKEN I FINNLAND 800 ÅR

Den store nye katolske kirke i Helsinki — innviet 6. desember 1954 til Den hellige jomfru (Marias opptagelse).

Legende og korstog

I likhet med 800-års jubileet i Norge for to år siden, feires det første jubileum 1155—1955 parallelt av både den protestantiske og katolske kirke i landet. Det er også 800 år siden det første korstog rettet mot Finnland antas å ha funnet sted, og det var denne begivenhet som førte den hellige biskop Henrik til det avsidesliggende Finnland og ble begynnelsen til landets overgang til kristendommen. Ifølge den tradisjonelle og legendariske beretning foretok den katolske konge av Sverige, Erik IX, våren 1155 en reise til vestkysten av Finnland. Blant de prelatene som fulgte med var biskop Henrik. Han var opprinnelig engelskmann, var kommet til Sverige i 1153 i følge med den pavelige legat og senere blitt gjort til biskop av Uppsala. Ekspedisjonen la til lands ved Auraelvens utløp, og innbyggerne ble tvunget til å la seg døpe. Den motstand som svensekongen møtte, fikk «korsfarerne» til å kaste seg ut i full kamp, og det ble flere ofre. De øvrige overga seg og ble døpt ved en kilde som kaltes Kupittaa. Det ble altså biskop Henrik som plantet korset på den finske jord. Kong Erik vendte tilbake til Sverige hvor han ble myrdet noen år senere, mens biskopen ble igjen i Finnland for å fortsette å kristne landet. Han ble imidlertid ikke gammel, i 1156 døde han som martyr på sjøen Koylio, der den ukristnede Lalli drepte ham med en øks. Henrik ble gravlagt i kirken i Nousiainen, hvorfra han i 1290 ble flyttet til katedralen i Turku. Siden har han vært Finnlands vernehelgen.

I anledning av 800-års jubileet for kristendommens innføring i Finnland, har pave Pius XII opphøyet det apostoliske vikariat i landet til eget bispedømme. Den nye biskop av Helsinki er den tidligere Apostoliske Vikar monsignore W. Cobben.

Kristendommens gjennomtrenging i Finnland før 12. århundre

Dette er i korthet innholdet av legenden. Begivenhetene er nok svært forenklet, men historikerne kjenner bare noen få sikre kilder når de skal trekke denne fjerne fortid i Finnland fram i lyset. Mesteparten av dokumentene fra den tid er blitt ødelagt eller er kommet bort på grunn av krig og ildebranner, og meget gikk også tapt i den voldsomme tidsperiode som fulgte med den lutherske trosomveltning. Det er ikke engang helt sikkert at korstoget fant sted i 1155 — det er sannsynligere at det var i 1158 eller 59. Noe som er enda mindre sikkert, er at Finnland var et helt hedensk land da biskop Henrik kom dit. Arkeologien har frembragt gjenstander fra den tid som tyder på det motsatte: våpen, forskjellige bruksgjenstander, pengestykker fra det 11. og 12. århundre med kristne innskriftsjoner, og til og med kors og symboler på de fire evangelister. Folke-minneforskningen og enkelte religiøse tradisjoner, særlig begravelsskikker, antyder at det har vært en kristen innflytelse der før det 12. århundre. Det lille som er bevart av religiøs og historisk litteratur fra den tiden, beviser det samme.

Så blir de spørsmålet: Hvorfra skriver denne første kristne innflytelse seg, hva er opphavet til kristendommens første inntrenging på finsk territorium? Svaret blir det samme som for kulturens vedkommende: Det var like lite nødvendig å tvinge kristendommen på landet som vestens kultur. Både den ene og den andre kom gradvis inn takket være handelen og sjøforbindelsen med andre og fjerne land.

Hvis kristendommen var kommet til Finnland allerede før det 12. århundre, hvilke beveggrunner har så kong Erik hatt for sitt korstog? En kan neppe se helt bort fra økonomiske og politiske motiver. Men en kan heller ikke redusere det til en erobring- og røvertokt. På den ene side ville nok sikkert kongen konsolidere forbindelsen mellom Sverige og Finnland. Men han så det vel også som sin oppgave å få kristendommen til å slå rot og bre seg til det indre av landet. Likeså å arbeide for den kirkelige organisasjon der. Kong Eriks og enda mer biskop Henriks gjerning har følgelig vært, kan en vel si, å bringe orden i det som fantes av kristendom og allerede hadde eksistert her spredt i omkring 200 år for slik å sikre grunnlaget for kristendommen i Finnland.

Det som den finske kirke feirer i år, er følgelig ikke egentlig minnet om «korstoget». Den nøyaktige dato spiller i virkeligheten mindre rolle. Det som teller og er den virkelige årsak til jubileet, er at kristendommen har eksistert omkring 800 år i dette landet, en vesentlig etappe i dens organiske vekst. Og dernest den første biskops ankomst til landet, i alle fall den første en kjenner navnet på.

Den lutherske feiringen av jubileet

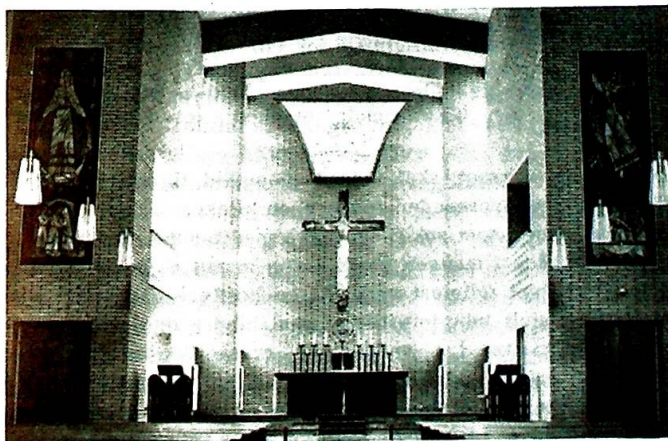
Den lutherske statskirke legger stor vekt på dette jubileum og arrangerer en rekke manifestasjoner som går i retning av å vise at den er den eneste historiske kirke i Finland, den eneste som fortsetter middelalderens kirke. Ved å understreke denne kontinuitet så sterkt, kommer Reformasjonens dramatiske brudd mere i bakgrunnen.

Det har også vært utskrevet konkurranse om gravering av en minnemedalje, og det seirende utkast het «Dåp». Den viser på baksiden en biskop, St. Henrik, idet han meddeler dåpen til finnene, og har følgende inskripsjon fra Johannes 4, 38: «Alii laboraverunt et vos in labores eorum introistis.» (Andre arbeidet og dere trådte inn i deres gjerning.) På forsiden står på finsk: «Finlands stridende kirke 1155—1955.»

Radioen har i jubileumsåret en lang rekke religiøse og historiske utsendelser på programmet. Professorer ved universitetet holder forelesninger om Finlands kristne middelalder på det litterære, kulturelle, kunstneriske, liturgiske område, osv. Siste Julaften hadde radioen et program om julegudstjenesten i Finland i middelalderen, og hvor dominikanerpatrene i Helsinki var anmodet om å medvirke. Seremoniene omkring 19. mai, som den lutherske kirke vil sørge for blir gitt et festlig preg over hele landet, skal også kringkastes. Særlig vil det bli festligheter i Turku, eller som den nå heter, Åbo. I denne tidligere hovedstad står enda den gamle herlige katedral, der St. Henriks jordiske levninger lenge ble oppbevart.

Den katolske kirkes feiring

Den katolske kirke vil selvfølgelig ikke forholde seg passiv overfor disse begivenheter. I Finland er den nå en liten minoritet som vokser langsomt, og den feirer minnet om sin første biskop i beskjedne, men forhåpningsfulle former. Alt 19. januar, St. Henriks dag i de nordiske land, var det pontifikalmesse ved biskop Cobben. Omkring den 18. juni, som er dagen for St. Henriks overføring til katedralen i Turku, blir det flere seremonier, bl. a. en pilegrimsferd til sjøen Koylio hvor St. Henrik led martyrdøden. Slik vil da katolikkene i Finland vise sin samhörighet med landets vernehelgen og første biskop.

Interior fra «Opptagelses-kirken».

Kvinner i Vatikanet

Det er vel alminnelig oppfatning at Vatikanstaten er en helt gjennom mannlig prestat eller et jette stort slags munkekloster, uten antydning av kvinnelig innslag på noen måte eller på noe steds. De som tror det, vil sikkert stusse når de hører at av de ca. tusen personer som bor og arbeider i Vatikanet, er henved tredjeparten kvinner. Ja, trekker en fra den mannlige staben dem som qua geistlige ikke kan være gift eller de menige i Sveitsergardens ordensvern — som ikke har adgang til å ha familie hos seg — så er tallet på de resterende mannlige innvånere i Vatikanet ikke større enn det kvinnelige antall. Hva de to kjønn angår, arter altså «sivilbefolkningen» i Vatikanstaten seg ikke annerledes sammensatt rent forholdsmessig enn befolkningen i hvilket som helst annet normalsamfunn i verden.

En skulle ellers tro at nonner av forskjellige ordenssamfunn sterkt ville komme inn i bildet når det gjelder den vatikanske husholdning i det hele, men det er ikke tilfelle. F. t. fins bare 22 der, og de er alle betrodd et eller annet praktisk arbeid, i sykepleien eller ved de to klerikale hospitser, Sancta Martha og Campo Santo Teutonico, men også på enkelte forvaltningsposter. Dessuten tar fire ordenssøstre hånd om Pavens egen husholdning, med den myndige og dyktige Suor Pasqualina i spissen. Sancta Marthahospitset er anbetrodd St. Vincent-søstrene, mest franske, mens Campo Santo Teutonico, som er en stiftelse med røtter helt tilbake til tiden for det tyskromerske keiserdømme, betjenes av tyske søstre av Det guddommelige forsyns kongregasjon.

Mer enn 100 kvinner er beskjeftiget med forskjellige husarbeide, mens det mannlige tjenerskap, utenom vaktmestre og portnere, stadig mer er blitt redusert og nå innskrenker seg til en 10—12 personer. Vatikanet er vel også den eneste stat i verden med en mengde skrivemaskiner, men ingen maskinskrivere! Klappingen besørger utelukkende av menn, unge og eldre, leg og geistlig — like fra Paven selv som flittig gjør bruk av sin hvite reiseskrivemaskin.

Hva har så de mer enn 200 kvinnene som utenom ordenssøstrene og tjenerpersonalet befolker Vatikanet, der å gjøre? Meget enkelt: De hører på en eller annen måte til familiene til vatikanske funksjonærer, det være seg som hustruer eller døtre til funksjonærene av den verdslige stand, eller som mødre, søstre eller slektninger forøvrig til derboende geistlige. Det er jo i alminnelighet intet til hinder for at katolske prester, så sant de ikke tilhører et ordenssamfunn, kan bo sammen med sin familie. Således gjør også mange det i Vatikanet, særlig prelater ved det pavelige hoff og kannikkene ved St. Peterskirken. Nevøer og grand-nevøer, nieser og grand-nieser av disse geistlige herrer utgjør da på sin side den yngre eller den yngste generasjon blant de vatikanske borgere.

■ I et nylig nr. (LXV, 15) gir det amerikanske tidsskriftet «Time» en fyldig reportasje over en kvinnelig misjonskongregasjon, — The Sisters of Maryknoll. Amerikanerne kan, ikke minst når talen er om det religiøse liv, ofte more (eller irritere) europeere med sin noe naive respekt for tall og ytre, praktisk effektivitet. Men her setter tallene unektelig fantasien i sving, og formidler inntrykket av den oppdrift og vitalitet som preger den unge og ekspansive nord-amerikanske katolske kirke, hvis andel i verdenskatolisismen er imponerende:

«Der er ca. 575 000 katolske nonner og søstre i hele verden. Flertallet tilhører de «aktive» ordner, for det meste viet til sykepleie og undervisning. Flere og flere går inn i det sosiale arbeide, i fengsler, fabrikker, blant ungdomsforbrytere, i de skrekkelige leirforhold som Europas *displaced persons* lever under. I De forente stater er ordenslivets oppsving mest merkbart. Tallet på kvinner i ordenslivet er her i dag 154 055, det vil si mer enn det tredobbelte av hva det var i år 1900. Der er også 25 431 menn i ordenslivet i USA . . . det dobbelte av antallet i 1900.

Disse ordensfolk underviser i 250 katolske colleges, 1 536 lokale høyskoler, 8 493 menighetsskoler (folkeskoler), og behandler over 8 millioner pasienter årlig i 790 hospitaler og sykehus.»

Noen øyeblikksbilder fra livet hos The Sisters of Maryknoll gir inntrykk av en kongregasjon med denne *spirit* av åndelig imperialism som preger alle vitale ordenssamfunn. På listen over bøker som leses høyt for søstrene i refektoriet under måltidene finner vi også Thor Heyerdahl's «Kon-Tiki». Det er pussig bare ved første blikk: Når det får utvikle seg i sin fulle kraft, er ordenslivet faktisk et kall for åndens eventyrere. Mystikerne er ihvertfall samstemmige om at der finnes oceaner større og mer spennende enn Stillehavet . . .

■ Den evigvarende, fryktsomme diskusjon i norsk kristelig presse om hvorvidt «en kristen kan gå på kino» kan vanskelig fortone seg som annet enn kuriøs for en katolikk, som på det internasjonale katolske plan er vant til å se sin kirke bestemt og aktivt engasjert i filmens mange problemer, — både de folkepedagogiske, tekniske, kunstneriske og moralske. Katolske film-magasiner og filmklubber er ofte i de store filmproduserende land såvidt innflytelsesrike og opinionsdannende instanser at de i stor utstrekning har kunnet påvirke gunstig produsentene. Filmen er jo nemlig blant annet en kommersiell vare som må tilpasses forbrukernes faktiske behov. Og katolikkene er mange steder en såvidt stor og fast organisert for-

Som et lite «folk» for seg har vi da de såkalte «San-pietrini», arbeiderne som er fast knyttet til vedlikeholdet av St. Peterskirken. De holder sammen med sine familier til i de en-etasjes leilighetene som kranser seg rundt på det store, flate taket som Michelangelos kuppel skyter opp fra. Her er i tidens løp stått opp en hel liten by for seg — helt usynlig nedenfra — hvor støyende barnelek går sin gang uten at noen sjeneres av det, og hvor mødrene spenner opp sine snorer for vasketøyet uanfektet av det berømte kunstverk som buer seg fast og majestetisk over det i tørr-blesten!

bruker-gruppe med så klart og bestemt definerte behov, at produsentene står seg på å ta rimelige hensyn til det.

Flommen av forflatende, brutaliserende og moralsk mindreverdige filmer er ganske visst stadig et urovekkende kulturelt forfallstegn. Men der er intet vunnet ved en slags vettskremt strutsepolitikk fra kirkenes og kristenfolkets side når det gjelder en opinionsfaktor av den bredde. Og den katolske kirke har da forlengst, gjennom en egen, sterk film-presse, egne film-organisasjoner, ja endog ved veiledende film-vurderinger oppslått i sognekirkenes våpenhus, formet et eget film-publikum hvis smak og krav der må tas et visst hensyn til allerede ut fra de rent kommersielle betraktninger. (Det er neppe mange filmprodusenter som anstiller noen annen form for betraktninger, dessverre!)

Denne klart optrukne frontlinje har tillatt den katolske kirke, både gjennom det internasjonale sentralorganet Office Catholique International du Cinéma, og gjennom sine talløse lokale organer, å ta aktivt del i kampen om filmens fortegn, ikke minst når det dreier seg om den såkalte religiøse film. Ikke alt har vært av det gode her: Der er i tiden en vag, religiøs strømning som, nettopp i en døgnflue-kunststart som filmen, kan føre til regelrett inflasjon når det gjelder mysteriøse og «okkulte» temaer og effekter. Og den kristnes oppgave i denne kampen om filmen er jo like meget et forsvar av det hellige mot profanering som en strid mot det direkte nedbrytende og umoralske. Den katolske kirke sitter inne med en så omfattende internasjonal erfaring for at denne kamp ikke er nytteløs, men tvertom kan være ytterst effektiv, at den burde bli mer kjent og nyttiggjort også her i Norden.

■ Selv ikke til en — for øvrig middelmådig — biografisk film om kirkefaderen Luther lyktes det å mobilisere det protestantiske kristenfolk i dets bredde: Lutherfilmen ble i de tre nordiske hovedsteder, noe av en publikumsfiasko.

Atskillig mer forstemmende er det at et virkelig genialt religiøst kunstverk, runden av luthersk rot, som Carl Th. Dreyer's fremragende filmatisering av Kaj Munk's drama «Ordet» tydeligvis har gått det norske kristenfolket hus forbi i minst samme utstrekning. Kaj Munk's eiendommelige skuespill vil være en preken om kristendommens betingelsesløse absolutthet i troen på livets seier over døden. Ganske visst er der i Munk's melankolske kamp med tvilen og i Dreyer's dennesidige oppfatning av oppstandelsens dypeste mening anslag som skurrer litt, i hvert fall i katolske øren.

«Dette mirakel, således som det fremstilles her», skriver dominikaneren pater Martin Drouzy i en tankevekkende artikkel nylig (CATHOLICA, 1, 1955), «skulle være et tegn på noget andet. Opstandelsen, som er opnået ved troen, skulle være et tegn på vor opstandelse i evigheden. Dette er det virkelige mirakel: ikke at Gud forlænger en ung kvindes liv her på jorden, ej heller at Kristus opvækker Jairi datter eller sin ven Lazarus, men at han selv er opstanden, og at vor tro på hans opstandelse er en forudsætning for vor egen opstandelse. «Et expecto resurrectionem mortuorum» synger vi i trosbekendelsen. «Jeg venter de dødes opstandelse», ikke i dette liv på jorden, men i den tilkommende evighed: «et vitam venturi saeculi».

Når dette er sagt, skal det til gjengjeld tilføyes at denne film i mange henseender rummer en preken om Guds liv i menneskesinnet som søker sin make med hensyn til styrke og skjønnhet både i mangelen en kirke og mangt et bedehus. «Ordet» er et dypt religiøst verk. At en korttenkt og konvensjonelt fordomsfull tabu-forestilling skal hindre den store masse av norske kristne i å oppleve det, er en slik meningsløshet at det blir stående som en dom over en hel religiøs livsstil og kulturoppfatning her hjemme. Den er ikke vår. Men vi kan vanskelig være ufølsomme overfor dens utarming av våre ikke-katolske medkristnes kultur og livsglede.

■ Kristenforfølgelsene er ikke lenger førstesidestoff i avisene, — de er «utskrevet». Hvilket ikke forhindrer at de fortsetter. I virkeligheten ville en nøktern oversikt over forfølgelsenes historie, for eksempel over de siste femti år, vise på en enestående anskuelig måte hvor konstant Kirken har stått for de samme, uforanderlige prinsipper under ytterst forskjellige politiske regimer og konjunkturer. De europeiske folk har opplevet noe i retning av en 180 graders dreining fra forrige århundres liberalisme til vår tids totalitære systemer. Midt i dette har Kirken stått urokkelig fast på den samme definisjon av hva som er menneskets forpliktelser og hva som er dets rettigheter og friheter. Og som den for hundre år siden talte autoritetens sak mot frihetens guddommeliggjørelse taler den idag frihetens sak mot autoritetens guddommeliggjørelse: det er *pendelen* som svinger, selv står den stille.

Ifølge ubekreftede pressemeldinger skal kardinal Josef Mindszenty være overført fra en tvangsarbeidsanstalt til en lettere form for internering. Verdensopinionen har nesten glemt denne uredde merkesmann i kampen mot tyranni og overgrep mot den menneskelige samvittighet. At han er et glimrende konkret eksempel på Kirkens tidløshet midt i tidens omskiftelser, fremgår av hans biografi: Den rummer tre fengselsopphold: Første gang ble han fengslet under Bela Kuns røde diktatur ved første verdenskrigs slutt, annen gang av nazistene under annen verdenskrig for sin kamp mot jødemassakrene, og tredje gang under det nåværende kommunistiske styre. Cesarene skifter kulør og program, men metodene skifter ikke. Heller ikke Kirkens livskraftige motstand mot forfølgelsen.

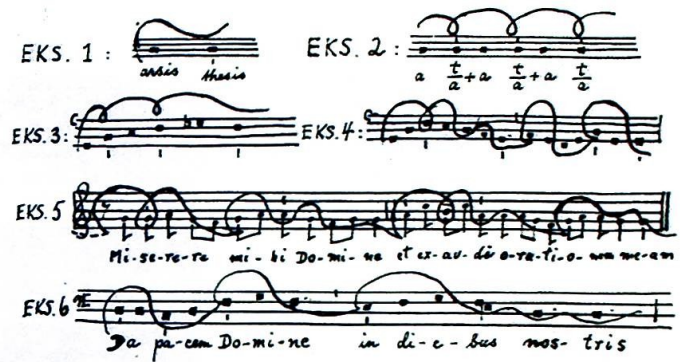
Fr. Candidus.

Liturgi og Musikk

Gregoriansk musikklaere VII.

Som følge av sitt særpreg blir den gregorianske sang også ledet på sin egen måte. Dirigeringen av den kalles *chironomi* (etter: chiro = hånd; nomi = regel eller retning for hånden), og den foretas som regel av forsangeren, dvs. av den som synger innledningen til melodiene. Chironomien skal uttrykke mest mulig av melodienes bevegelse og foredrag ved en plastisk anskueliggjørelse. Dirigenten skal gjøre klart for koret melodienes gang og uttrykk ved sine håndbevegelser. En god chironomi må da gi sikre og forståelige tegn for hvor nedslagene (ictus) finnes og om de er arsiske eller thetiske, dvs. om de har karakterer av tilløp eller hvile, eller er en blanding av de to. Dessuten skal chironomien angi tempoet i stykkene og deres skiftende styrkegrader. Det blir således like mange forskjellige håndbevegelser som det er forskjellige rytmesammenhenger: én bevegelse for elementær-rytmen (eks. 1), en annen for flere elementær-rytmer sammenbundet (eks. 2), og en tredje håndbevegelse for å angi sammensatt rytme (eks. 3). Men som en regel for alle bevegelser gjelder det at det laveste punkt i dem betegner plassen for ictus. Så må håndbevegelserne være større eller mindre i forhold til den styrkegraden en vil ha og ellers gi klare tegn for tempo og foredrag. Slik kan det bli enhet og enighet i sangen, en hovedbetingelse for at den kan få et riktig uttrykk. Det er altså av stor betydning at sangerne, likesåvel som dirigenten, er for-

trolige med chironomien. Hver enkelt burde øve seg i den samtidig som de øver seg i å synge de gregorianske melodier, f. eks. ved å skrive ned noen av dem, og som en øvelse inntegne de håndbevegelser som er nødvendige for rytmen, og så gjøre disse bevegelser når man synger dem etterpå. For at en slik «skriftlig» chironomi skal bli så anskuelig som mulig, lar man buene gå ned *under* de noter som har ictus og gå opp igjen mellom to ictus-noter (eks. 4).

Hvordan skal man så bestemme karakteren av de forskjellige nedslag, dvs. avgjøre hvilke er arsiske og hvilke thetiske? Det er fire regler vi stort sett kan holde oss til her, de tre første har med melodien å gjøre og den fjerde med teksten:

1. Nedslaget eller ictus er arsiske ved melodienes begynnelse og klimaks, thetisk i kadensene (avslutningene).
2. Ictus er arsiske eller thetisk ettersom det gjelder en tone som er høyere eller lavere enn den foregående.
3. Ictus er arsiske eller thetisk ettersom den sammensatte takts bevegelse er oppadgående eller nedadgående.
4. Ictus er arsiske på betonte stavelser, thetisk på sluttstavelser.

Skulle det bli konflikt mellom disse prinsipper, må avgjørelsen skje i favor av første regel, og, hvis det ikke går, etter annen eller fjerde. Det kan av og til være vanskelig, smak og behag kommer inn, men er lederen kompetent, vil det alltid bli en løsning.

Eksempelene hittil har bare vært bruddstykker. La oss nå se på et par hele setninger og deres chironomi (eks. 5 og 6).

Gregoriansk direksjon eller chironomi er i grunnen en naturlig konsekvens av den vi har nevnt tidligere, nemlig at det eksisterer en sammenheng mellom den musikalske rytme og menneskets vitale rytme, slik som den kommer til uttrykk gjennom bevegelsene. Alminnelig musikk ledes ved regelmessige taktslag, men en slik tegngivning ville ikke være fordelaktig for den gregorianske sang. Her måtte det, p.g.a. alle de lette hvilepunkter og de stadig skiftende to- og tredelte takter, noe mer smidig og bøyelig til. Det har man funnet i chironomien, hvor det er mulig å markere på samme tid plassen og karakteren av hvert ictus og melodienes foredrag ved en plastisk fremstilling av den musikalske rytme, eller, om man vil, ved dens projeksjon i rummet.

*

Neste gang avsluttes denne serien med en oversikt over gregoriansk sangs virkemåter.

Pater Thoralf Norheim, O.P.

ST. OLAVS FORBUNDS ÅRSSTEVNE

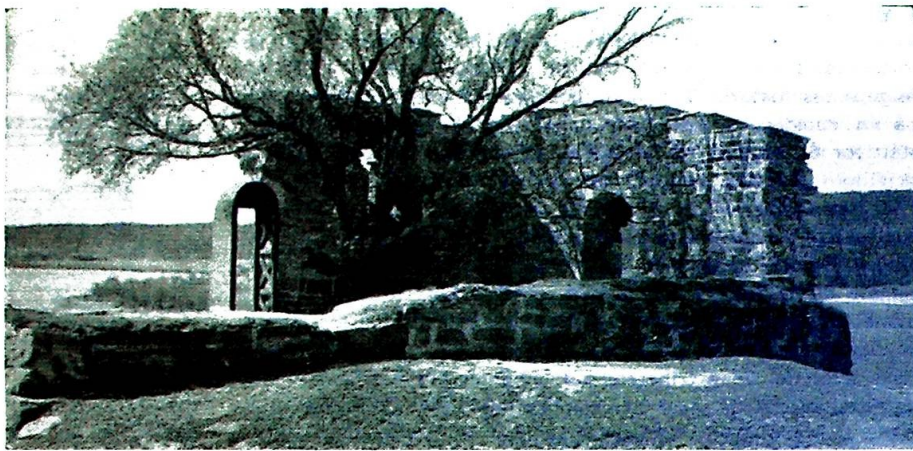
Søndag 22. mai i kirkeruinene
i Maridalen ved Oslo

De vakre omgivelser i Maridalen ved Oslo skal i år danne rammen om St. Olavs Forbunds tradisjonelle stevne. Det vil finne sted søndag 22. mai, og friluftsgudstjenesten avholdes i de gamle, ærverdige kirkeruiner.

Der på den lille høyden ved vannet kneiset engang St. Margarethas kirke, som kunne regnes til en av Norges eldste kirker, da den ble reist omkring år 1250.

Den hellige Margaretha som kirken er viet til, er den navngjetne martyr fra Antiokia i Lille-Asia, en ung pike som heller valgte å dø enn å ekte en hedensk embetsmann.

Etter hvert ble det knyttet mange jertegn til denne kirken, og den ble snart et søkt valfartssted, et ry som selv ikke reformasjonen klarte å frata den. Den første katolske gudstjeneste i Maridalskirkens ruiner etter reformasjonen fant sted høsten 1941, en uforglemmelig begivenhet for alle deltagerne. Når vi atter har satt oss stevne på dette minneverdige og sakrale sted, kan vi sikkert gå ut fra at alle vil hilse dette med glede og også vise det ved et fulltallig fremmøte.

PROGRAM

- Kl. 11.00 Prelatmesse med preken av Hs. Høyærv. Biskop dr. J. Mangers.
- » 12.30 Samling på stevneplassen med spisepause.
  - » 14.00 Åpning av stevnet ved forbundets formann, Alfred Taxt.
«Olavshymnen».
Stevnetale av pastor Harald Taxt.
  - » 16.00 Samling i ruinene.
Orientering ved hr. Erik Gustavsen.
  - » 17.00 Rosenkransandakt.

Busser går fra Ankertorget kl. 10.00 (Maridalsbusen). Holdeplass i Maridalen «Kirkeby», første stoppested etter Hammeren, like ved Margarethakirkens ruiner. Ekstrabusser vil bli innsatt for avgangen kl. 10.00 og til hjemturen fra Maridalen kl. 18.00.

Kaffe og mineralvann fås kjøpt på stedet. Mat medbringes. — Ta med salmebok.

OBS! I tilfelle regnvær blir stevnet avlyst og beskjed gitt i kirkene, — til utenbyslagene aftenen før.

Hva får katolikker til å holde fast - tross alt?

På forlaget Sheed & Ward i London er det utkommet en bok nylig som heter «Born Catholics» — Fødte katolikker. Det fins tallrike publikasjoner om og av konvertitter. Denne handler om hvordan folk som er døpt katolske lever sitt liv i samfunn med Kirken, og den representerer visst faktisk noe nytt på litteraturens område. Nitten katolikker forsøker å fortelle om sine erfaringer. De har alle skrevet uavhengig av hverandre slik at det blir nitten individuelle bilder som allikevel smelter sammen til ett, så boken danner et hele. Og dette ene bilde kan sikkert virke svært overraskende, særlig på dem som i den katolske tro kun ser for seg messen om søndagene, fisk på fredagene, barneavl på lykke og fromme — ja overraskende på alle som ikke deler vår tro, for livet innenfor Kirken blir noe helt forskjellig fra hva det synes å være sett utenfra. Mange studerer kanskje på hvordan det må føles å ha en allmektig paves formanende finger over seg bestandig. Forstår en å lese, så forteller denne boken om det, for den nevner så å si hverken pave eller kardinaler eller biskoper. Det kan kanskje forekomme andre noe skummelt, men for oss katolikker er det helt normalt. Hierarkiets menn danner liksom bindingsverket, ikke selve livet i Kirken, og kommer følgelig i annen rekke. Noe annet som sikkert kan overraske, er at Paven hver morgen under messen sier: «Jeg har syndet

meget i tanker, ord og gjerninger, ved min skyld, ved min skyld, ved min store skyld.» Og ministranten svarer: «Den allmektige Gud miskunne seg over deg» — noe også dommeren sier når han dømmer en forbryter til døden. Etter at Paven har sagt det til seg selv, hva gjenstår for en annen å si mot ham? Katolikker vet da også at paver og biskoper og prester er mennesker som må frelse sin sjel som alle andre. Katolske forfattere ser ting de ikke liker i Kirkens daglige liv, og de sier det også. Det kan være ting de synes er «til å bli gal av», men det faller dem aldri inn at det dreier seg om noe vesentlig. Det er også noe som kommer i annen rekke — livet i Kirken er det som teller.

Liv er ikke et for sterkt ord. Det som vil slå Dem når De leser om disse nitten, er at de er knyttet til Kirken, ikke som et menneske kan være knyttet til en sak, men som planten forbundet med jordbunnen, som en finger med hånden. Til og med den som føler seg minst lykkelig i Kirken kan si at å forlate den ville være «åndelig selvmord.» Det er i blant ubehagelig å være innenfor, men det ville være døden å være utenfor. Hva er så dette å være katolikk?

Det er i hvert fall ikke et formular eller et mønster. Vi ser her hvordan de nitten er det på sin egen spesielle måte. Det er millioner måter å være det på, og hver og en av dem kan være like riktig. Antonia White skriver: «Jo eldre jeg blir desto mindre bekymrer jeg meg om

UTLANDET:

VATIKANET

Vitenskapsmenn hos Paven, som igjen leverte en blendende tale.

Søndag den 24. april mottok Pave Pius XII de medlemmer av Det pavelige vitenskapsakademi som hadde deltatt i en studieuke i Roma. Medlemmene av det diplomatiske korps ved Vatikanet og de kardinaler som bor i Roma var også innbudt til audiensen.

Ved audiensen holdt Paven en betydelig tale til vitenskapsmennene. Han holdt den på fransk uten manuskript, som vanlig, og i gjengivelsen fylte den en hel avisside! Samtidig med studieuken holdt Det pavelige vitenskapsakademi sitt årsmøte.

Paven slapper ikke av.

Det opplyses at inntil videre vil Paven vise seg i vinduet til sitt arbeidsværelse ved middagstid tre ganger i uken, onsdag, fredag og søndag, og gi den apostoliske velsignelse.

Pave Pius XII åpnet den 20. april en stor Beato Angelico-utstilling i Vatikanet. Utstillingen er arrangert i anledning av 500-års dagen for Beato Angelicos død.

Den danske konge på Petersplassen.

Blant de titusener som hadde innfunnet seg på Petersplassen påskedag for å få se Paven, var også kong Frederik av Danmark og hans eldste datter, kronprinsesse Margrethe. De sto incognito i folkemengden. På loggiaen til Peterskirken befant seg blant en del andre nordboere den apostoliske vikar for Mellom-Norge, biskop Johannes Rùth.

Fransk biskop ved Peterskirken.

Pave Pius XII har utnevnt den kjente franske skribent, domherre ved den vatikanske basilika, mgr. René Fontenelle,

til titularbiskop av Theudalis. Han vil heretter få den oppgave å meddele fermingens sakrament i Peterskirken.

«Paven har sagt.»

På forlaget Cappelli i Bologna i Italia er det kommet et utvalg av Pave Pius XII's taler med titelen «Il papa ha detto — Paven har sagt». En amerikansk forfatter og journalist som er bosatt i Roma, Michael Chinigo, har foretatt utvalget og sammenstillingen. Et eksemplar er bundet inn spesielt for Paven, og ble avlevert i Statssekretariatet av Mr. Chinigo.

I boken er tatt med utdrag av 79 taler. De gjengir klart og konsist Pavens standpunkt til de viktigste problemer i vår tid. I de enkelte kapitler blir bl. a. følgende behandlet: Kjærligheten, familien, ekteskapet, skilsmisse, legenes plikt og ansvar, kunstig befruktning, kirke og stat, klassekamp, fabrikk og verksted, kapital og arbeide, diktatur og demokrati, pressefrihet, atomtidsalderen, radio og fjernsyn.

Den italienske utgaven vil bli oversatt til alle verdenssprøgene.

AFRIKA-Nord

Biskopen av Dakar sier alvorsord.

Sett en stopper for egoismen og praktiser et oppriktig samarbeid, det er en oppgave for alle som ønsker sosial utvikling i fredens ånd. Det er mgr. Lefebvre i Dakar i Nord-Afrika som begynner sitt hyrdebrev slik. Og han avslutter: Vi er overbevist om at de afrikanske folkeslag er i besiddelse av så megen sunn fornuft og så oppriktig ønsker en sunn utvikling, at det bør danne grunnlaget for et samfunn organisert i overensstemmelse med den guddommelige lov. Det er absolutt nødvendig at våre unge kristne familier og våre studenter studerer de sanne prinsipper for den kristne sosiologi, og at de inspirert av denne søker å være virksomme i forsamlinger, på kongresser, og i det politiske liv.

ARGENTINA

Biskopene drøfter situasjonen.

De argentinske biskoper og erkebiskopen av Buenos Aires, kardinal Santiago L. Copello, har vært samlet for å drøfte regjeringens kirkefiendtlige forholdsregler. Peron har nylig sendt ut en forordning om «forbigående» forbud mot religionsundervisning i alle statsskolene. Dette skal være en følge av krav fra de peronistiske fagforbund. Fagforbundenes offisielle organ, «La Prensa» har i den senere tid åpenlyst gjort seg til talsmann for at Stat og Kirke skal skilles, og forlanger at prestene innskrenker sitt virke til bare å gjelde

hvor forskjellige katolikkene er, enda mange kan bli dypt rystet over hverandres måte å oppfatte religionen på.»

Sikkert vil ikke alle bidragsyterne i denne boken like hverandres fremstillinger. Jeg vet da også om en som syntes at et av dem var direkte frastøtende. Etter å ha lest det samme om igjen forandret hun adjektivet til forbause. Det slumpet å være det essay jeg likte best, eller nesten best. Således vil enhver katolsk leser kunne få stor nytte av kontakten med disse nitten variasjoner av katolsk liv og praksis, og lære at ens egen måte ikke bør stenge for mulighetene til å finne nye dimensjoner i ordet katolsk.

For k a t o l s k e er forfatterne! De liker vel ikke alltid hverandres måte å være det på, men hver enkelt av dem er knyttet til Kirken med det innerste og dypeste i sin personlighet. Hver av dem anstrenger seg riktignok for å «løse» så meget på sin tilknytning til Kirken at den kan gjøres forståelig. Det forekommer meg at svarene er den ene eller den andre av de gaver Kristus lovet å gi gjennom sin Kirke: Sannhet og Liv. Vel uttrykker de seg forskjellig, men alle har de følelsen av å være f r i. Katolikken ser mer mystikk enn agnostikeren, han regner med Gud og menneskevordelsen, men forstår til gjengjeld synd og lidelse bedre. I stedet for å bli dorsk av mystikken, blir katolikken vital fordi han får Kristi eget sinnelag, dersom han ikke selv forhindrer eller begrenser

det. Og det eviges og uendeliges mysterium er naturlig og selvfølgelig for et slikt sinnelag.

Nå befinner jeg meg plutselig i den vanskelighet som hver av bokens bidragsytere kjenner, nemlig at en svært fort når grensen for hva som kan uttrykkes. Belloc* sier det for dem — og for meg — i de setninger som avslutter boken: «Dette er min stakkars lille apologetikk. Jeg vet den er høyst utilstrekkelig. Hvis jeg kunne ha tegnet et bilde av det Ansikt som befaler over oss, skrevet en strofe av den musikk vi hører eller fremlagt et kart av det landet vi ser, skulle jeg ha gjort det bedre. Å gjøre det, overgår langt mine evner. Jeg kan ikke åpenbare Kirken. Men der står den. Stat et stabit. Manet ac manebit: Spectator orbis. — Den står og vil vedbli å stå — som jordkretsens skuende vektor.

F. J. S.

* En av Englands mest kjente essayister som døde for et par år siden.

Neste nummer av bladet skulle etter tabellen komme ut torsdag 19. mai. På grunn av fridagene 17. mai og 19. mai (Kristi Himmelfartsdag) vil levering og ekspedisjon ikke kunne gjennomføres etter den vanlige 14-dagers tabellen, hvorfor vi her ved meddeler at nr. 20/21 først vil foreligge torsdag 26. mai.

sjelesorgen. Kampen mot Kirken har dessuten tiltatt i hele den peronistiske pressen i de siste uker.

AUSTRALIA

Immigrasjonen skaper problemer.

Erkebiskopen av Melbourne, Mgr. Mannix, sa nylig i en tale at den plutselige befolkningstilveksten, som særlig skyldes immigrasjonen, medfører store vansker for det katolske undervisningssystemet. Det har foregått en revolusjonær forandring i den senere tid, sa erkebiskopen. Hittil har vi kunnet skaffe geistlige lærere til de katolske skolene i landet, men jeg har ikke håp om å kunne greie det fortsatt. Innvandringen må fortsette, så tilstanden vil bli vanskeligere. Den eneste løsning på problemet vil være å benytte stadig flere legfolk i undervisningen. Kirken må anstrenge seg for å få flere unge mennesker som vil bli lærere i sin tjeneste, men den kan ikke gjøre seg forhåpninger om å oppnå dette uten at de unge lærere får samme lønn og sikkerhet som staten byr sine.

BELGIA

Hyrdebrevene sensureres.

Den liberale belgiske justisminister, Albert Lilar, har i et skriv til alle direktører for belgiske straffanstalter bekjentgjort at biskopenes hyrdebrev må sensureres før fangene får dem. Ministeren henviser til artikkel 293 i det belgiske straffereglement som sier at «politiske publikasjoner» ikke må gis til fangene. Dette gjelder altså nå også også det som Kirken har å si.

DE FORENTE STATER

Det kan bli en katolikk . . . .

En gallupundersøkelse i De forente stater har vist at 69 % av de forespurte kunne tenke seg å stemme for en katolikk ved neste presidentvalg, forutsatt at det dreiet seg om en fremragende personlighet som ble nominert av deres parti.

Gallupspørsmålet var stillet slik: Hvis Deres parti satte opp en kvalifisert mann til presidentvalget i 1956 som var katolikk, ville De da stemme for ham? 69 % svarte ja, 23 % nei, 8 % ubestemt. I 1940 ble det stillet et lignende spørsmål, og svarene var 62 % ja, 31 % nei og 7 % ubestemt. Undersøkelsen ble dengang foretatt fordi den katolske, tidligere generalpostmester James A. Farley, var en eventuell presidentkandidat.

I denne forbindelse gjengir vi følgende fra «Morgenbladet» av 26. april: *Kvinne foreslått som kandidat til presidentvervet.* De forente staters kvinnelige ambassadør i Italia, Clare Boothe Luce, er offentlig blitt foreslått som republikansk kandidat til visepresidentstillingen ved valgene i 1956. Forslaget er fremsatt av den republikanske representant Morano fra Connecticut og sendt til Leonard Hall som er formann i det republikanske parti. I sitt forslag peker Morano på at de amerikanske kvinners stemmer etter hvert er blitt en maktfaktor man må regne med, og at det ikke ville være urettferdig om en av de høyeste stillinger ble gitt til en representant for kvinnene.

Clare Boothe Luce er som kjent katolikk. (Vår anm.)

Kirken og den moderne kunst.

I De forente stater som ellers i verden, foregår det en fornyelse innen den religiøse kunsten som er av største viktighet. Hierarkiet er meget opptatt av de problemer som reiser seg i denne forbindelse, og i siste nummer av det amerikanske tidsskrift, «Liturgical Arts», har mgr. Ritter, erkebiskop i St. Louis, skrevet en artikkel som vi gjengir et utdrag av:

«Det er ikke i overensstemmelse med Kirkens tradisjon å tro at kunsten bør være noe statisk eller uforanderlig, eller at kunstnerne som stiller seg i religionens tjeneste bør begrense seg til å imitere fortidens kunstverk. Det spiller ingen rolle om vi personlig foretrekker gotisk eller bysantisk eller romansk stil. Det ville være en grov feiltagelse å mene at våre dagers kunstnere ikke skulle ha personlige idéer, og at vår tid skulle være så blottet for inspirasjon at den ustanselig må ty til fortiden når det gjelder kunst og arkitektur. Hvordan skal vår egen tid få uttrykt seg hvis ikke Kirken gir kunstnerne anledning og muligheter, og hvis ikke kunstnerne får de arbeidsforhold som passer for mennesker av i dag? Vi som lever nå, må jo være moderne. Før i tiden var dette ord ukjent, men kunstnerne var ett med eller simpelt hen var sin egen tid. Samtidens kunst må derfor være preget av den epoke vi lever i. Våre trosprinsipper er faste og ufor-

anderlige, men formene varierer i takt med tidens utvikling. Kirkens oppgave blir derfor å fortsette å være veileder slik den har vært det gjennom tidene.

De skapende kunstnere i våre dager bør møte en forståelsesfull og sympatisk holdning fra vår side, det kreves en våken og mottagelig ånd, en kunstnerisk oppfinnsomhet, teknisk dyktighet og endelig stor ydmykhet. Disse egenskaper kan skape en atmosfære fylt av inspirasjon og oppmuntring, og kan bidra til at det fremstår en kunst — arkitektur, malerkunst, billedhuggerkunst, musikk og litteratur — som stiller seg i Guds og Kirkens tjeneste.»

Ikke-katolsk lege gjør slutt på fordommer mot katolisismen.

En 75 år gammel ikke-katolsk lege fra Virginia, har fått den ærefulle tittel «Doctor of science degree» fra Georgetown-universitetet. Legen, Thomas Jefferson Tudor, arbeider i Syd-Vest Virginia, hvor han blant mange fortjenstfulle ting har gjort effektiv slutt på sneversynthet overfor katolske institusjoner. For seks år siden startet irske nonner et hospital der. De møtte kraftig motstand blant befolkningen, ingen ville legge seg inn på deres sykehus, og de holdt på å oppgi det hele. Da snudde dr. Tudor vinden ved å legge alle sine pasienter inn hos søstrene på St. Marys hospital. I dag legger nesten alle legene i Virginia pasienter inn der. Men dr. Tudor har også hjulpet til med å skaffe prester til de katolske pasientene, og han har bistått søstrene når myndighetene ville kreve ekstra avgifter av dem.

Foruten til dr. Tudor, har Georgetown-universitetet gitt ærestittel til De forente staters ambassadør i Roma, Clare Boothe Luce.

ENGLAND

Sir Winston's fratredelse.

Da Sir Winston Churchill trakk seg tilbake fikk han følgende budskap fra Pave Pius XII:

«Ved slutten av Deres lange tjeneste som statsminister sender Vi Dem våre varmeste hilsener og uttrykker Våre beste ønsker om god helse og personlig velvære for Dem.»

Sir Winston Churchill svarte: «Jeg setter meget stor pris på Deres Hellighets vennlige tanke ved å sende meg et telegram. Jeg husker med glede vårt behagelige møte under krigen, og sender Dem mine beste ønsker for en god helbred og Deres velgående i årene som kommer.»

Sir Anthony Eden fikk følgende budskap fra Paven etter sin utnevnelse: «Vi sender Dem Våre oppriktige lykkønskninger i anledning av Deres utnevnelse til statsminister, og Vi ber om at utnevnelsen må bringe fremgang for det britiske folk og sann fred mellom nasjonene.»

Sir Anthony Eden svarte: «Jeg er Deres Hellighet dypt takknemlig for Deres gode ønsker. Jeg deler inderlig Deres Hellighets ønske om at freden må bli opprettet mellom nasjonene, og jeg vil alltid bestrebe meg på å tjene denne sak.»

FRANKRIKE

Kapeller på flyplassene.

Flyplassen Orly ved Paris skal utvides, og i planene er medregnet plass til et kapell. Likeså vil det snart bli kapeller ved flyplassene i Roma, Athen, Shannon og New York.

Abbé Pierre's eksempel blir fulgt.

En fransiskanerpater i Lyon, Bernard, har stiftet et «fille-samler-brorskap» som tar seg av fattige og hjemløse i byen. De bruker abbé Pierre's velprøvede metode og utnytter alt de kommer over. Opp av ruinhauger får de reist nye hus for dem som ikke har tak over hodet, og skaffer betydelige mengder av mat og klær.

JAPAN

Mange katolikker i Hiroshima.

I 1945, etter ødeleggelsen av atombomben, var det 150 katolikker i byen. I dag teller den 8 menigheter med 2 400 katolikker.

Kan noen hjelpe polsk-norsk familie med leilighet i Oslo? Med eller uten innskudd. Eksp. anv.

LUXEMBOURG

Hjelpebiskopen av Luxembourg, mgr. Lommel, døpte nylig den nyfødte tronfølger til Storhertugdømmet Luxembourg. Prinsen fikk til dåpen navnene Henri Albert Gabriel Felix Marie Guillaume.

NEDERLAND

De internasjonale katolske organisasjoners årsmøte.

På dette årsmøte som ble holdt i Haag fra 18. til 21. mars, ble de 30 organisasjoners virksomhet drøftet. Det var delegerte til stede fra Canada, De forente stater, India, m. fl., og sammenkomsten fikk derved en mer internasjonal karakter enn tidligere, da det har vært nesten bare europeiske representanter.

PALESTINA

Fransk justisminister på pilegrimsreise.

Den franske justisminister Robert Schuman oppholder seg for tiden i Det hellige land. På en pressekonferanse erklærte han at han foretar en pilegrimsreise, og at han også vil samle politiske inntrykk på turen. Schuman tok del i korsveiprosesjonen på langfredag, og vil også besøke flere bibelske byer utenom Jerusalem.

Schuman kalte oppdelingen av Jerusalem i en jødisk og en jordansk sektor for en tåpelig løsning. Gravkirken hvor forskjellige religiøse bekjennelser i fellesskap kan vise sin ærefrykt, symboliserer Den hellige bys universelle karakter, sa han.

Den arabiske presse hilste Schuman velkommen, da man på arabisk side håper at den kjente katolske politiker vil støtte kravet om internasjonalisering av Jerusalem.

SVERIGE

Prinsesse Margareta på klosteskole i Paris.

Som meldt i dagspressen er den 21-årige svenske prinsesse Margareta, kong Gustaf Adolfs eldste sønnedatter, sendt på en katolsk pensjonatskole i Paris. Hun skal være der i noen måneder for å utvide sine franske kunnskaper.

Prinsessen deler værelse med en belgisk prinsesse av Lim-

burg. Hun har allerede fått merke det strenge klosterreglementet, melder et privattelegram fra Stockholm til «Verdens Gang» 26. april: «President Coty inviterte henne i weekenden til en lunsj sammen med kong Frederik og dronning Ingrid, prinsessens tante. Abbedissen sa imidlertid nei: Ingen lunsj utenfor klosterskolens murer. Prinsessen får heller ikke senere anledning til å overvære festforestillinger: Klokken 21 skal hun i likhet med de andre elevene være innenfor murene.

Margareta ble fulgt til skolen av den svenske ambassadøren i Paris, Wessmann. Da han forlot henne i porten hvor røde lamper lyste foran et Maria-bilde, sa han spøkefullt:

— Glem nå ikke Den augsburgske konfesjon og Luthers lære, Deres kongelige Høyhet.»

TSJEKKOSLOVAKIET

Biskop får hard fengselstraff.

Biskopen av Zips, mgr. dr. Stephan Barnàs, skal være dømt til 15 års fengsel. Tallet på slovakiske biskoper som er arrestert av kommunistene er dermed kommet opp i fire. Dessuten er to overhyrder bortført til ukjente oppholdssteder, så av i alt ni slovakiske biskoper er det bare tre som fremdeles befinner seg i relativ frihet, da de også blir strengt passet på.

TYSKLAND

Nye diakoner i Øst-Tyskland.

Biskop Wilhelm Weskamm har viet 28 diakoner og subdiakoner i Neuzelle i Øst-Tyskland.

Giftede katolske prester.

Til påske i år utkom det i Tyskland en bok hvor en gift katolsk prest forteller om sine inntrykk fra en reise til Roma. Det er pastor Rudolf Goethe, en etterkommer av dikteren Goethe, som ble ordinert til prest i 1953, 71 år gammel. Hans kone, grevinne Bulow von Dennewitz, hadde konvertert samtidig med ham for noen år siden. Ved spesielle dispensasjoner gitt av Pave Pius XII, er det nå i Tyskland tre tidligere protestantiske prester som etter å være blitt katolske prester, fortsetter å leve i gift stand. Den ene av dem er pastor Goethe, han har ingen barn, men en annen, pastor Melchers, har flere. Alle tre bor med sine familier i et hus

KRISTIANSAND S.

Hnut Lie 3
Byens Stabbur
KRISTIANSAND S.
VIA A VIS NORSES BANK

Fetevareforretning
- Salater -

En gros og en detalj

TOR RUUD

Aut. Rørleggerforetning

Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.

A. KRUSE SMITH

Entreprenørforretning

KRISTIANSAND S

FREDRIKSTAD

ALT I GLASS, PORSELEN OG STENTØY

T L F. 1662 - 2062

KÅRE KRISTIANSSEN

Olaves Hansen & Sønn Eff.

Fiskeforretning

Telefon 3190

FREDRIKSTAD

MEIERI

«GLOMMEN» og
«FRESKO» Skofabrikker

S. Galtung Sætvedt,
Fredrikstad

AUGUST HANSEN

Murmester & Entreprenørforretning

Telefon 1359

i Mainz som har fått navnet «Domus pacis» — fredshuset. Det er blitt et sentrum hvor mange protestanter, særlig prester, kommer og får opplysninger om den katolske kirke. Pastor Goethe har erklært at det ikke drives religiøs propaganda der, huset skal være et hjemsted for fred og fordragelighet og bidra til forståelse mellom alle kristne.

Det understrekes at ordinasjonen av pastor Goethe og de to andre gifte prester er helt spesielle tilfelle i den katolske kirke. Biskopen av Mainz, mgr. Stohr, har understreket at det på ingen måte er tale om å oppheve det prestelige sølibat i kirken.

Godt samarbeide mellom konfesjonene.

Da den nye leder for de evangeliske kirker i Osnabrück-området i Vest-Tyskland, Wischmann, for kort tid siden ble innsatt i sitt embete, hadde denne en samtale med biskop Johannes von Rudloff, Osnabrück, og biskop Hanns Lilje, Hannover landsdistrikt. Bl. a. uttalte Osnabrücks biskop på vegne av erkebiskop Barning: «Jeg er glad over å kunne fastslå at det alltid har vært et meget godt forhold mellom den evangeliske og katolske kirke i våre distrikter. Vi evangeliske og katolske kristne er feller, de bånd som binder oss er gitt oss av Gud.» Biskop Lilje sa følgende: «Når re-

DRAMMEN		
Drammens Rørleggerforretning A/S Autorisert Rørlegger. Tollbugt. 5. Centralbord 5495	HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toalettsaker Sportsartikler - Leketøy	NORLØFFS JERNVAREFORRETNING Drammen - Tlf 2085
<i>Forlang</i> Strømper <i>og</i> Trikotasje P. Christensen A.s - Drammen	$\frac{1}{2}$ Tyri Fabrikker Drammen TYRILYS leveres i alle størrelser og typer	
FOTOHUSET Innramning og amatørarbeide Tlf. 2958	<i>Alltid først med det siste...!</i> Utstysvarer- og manufaktur, Drammen	
C. H. PEDERSENS EFTF. Bakeri - Konditori og Kaffe Haugesgt. 3. Tlf. 2863 Drammen	GUSTAV BÖHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen	
Artikler for syke- og barnepleien DRAMMEN BANDAGEFORRETNING Øvre Storgt. 7.	BRØDRENE TRÆGDE Alt i landbruksmaskiner og redskaper Tlf. 4880	
Grønnsaker og frukt jager sykdom på flukt. FRANTZ HEGG Øvre Torvgt. Tlf. 2462	DRAMMENS MALERFORRETNING Tlf. 3916 — 3332 Inneh. Asbjørn Gundersen	
Tricotagehuset $\frac{1}{2}$ Torvhallen Spesialforretning i: Tricotage — Ullgarn Telefon 2160	Gustav Thielemann Pølse- og hermetikkfabrikk DRAMMEN	
Alt i blomster VICTOR LAGERQUIST Handelsingartneri Telefon 3095 - Drammen	KARLO. JENSEN Kolonial Tlf. 3138	Kjøp hos VÅRE ANNONSØRER!

presentantene for de to store kirker tillitsfullt møter hverandre slik som her i dag, så er det ikke bare en overfladisk begivenhet. Vi lever og kjemper for den ene og samme Herre Jesus Kristus. Derfor kan vi da også omgås med hverandre uten retthaveri og trangsyn.»

Hilsen til katolikken i Østsonen.

På vegne av de vest-tyske biskoper sendte erkebiskopen av Köln, kardinal Frings, den 9. mars en hilsen til katolikken i Øst-Tyskland: «En spesiell hilsen sender vi til dere unge

kristne som tappert forsvarer deres skoler mot kravene fra en materialistisk «Jugendweihe» (ungdomsbevegelse), og som sammen med deres foreldre følger samvittighetens stemme og ikke frykter de vanskeligheter det medfører. Vi ber de troende i våre bispedømmer om å huske våre vanskeligstilte brødre og søstre med forbønner så de kan forbli trofaste i sin tro på Gud. Måtte han snart la oss få oppleve den dag da Kirken igjen kan få leve og virke fritt i et gjenforenet fedreland.»

STAVANGER		
STAVANGER LIKKISTEFABRIKK JACOB O. SKRETTING Tlf. 20 433	J. F. MARNBURG Stavanger	MOES AKTIETRYKKERI Stavanger
BERGEN		
<i>Hvitere og skånsommere vask med</i> «REFORM» BERGENS SÅPEFABRIKK %		1/3 Smith Sivertsen's Bakerier & Conditiorier
Gabrielsen's <i>Elektriske</i> % Christiesgt. 9 Rett overfor St. Pauls kirke Rikt utvalg i moderne elektrisk utstyr	Fiskemat Engros FISKEMATCENTRALEN Bergen	 <i>Bergensmeieriet</i>
A. K. EGGE A/S Frukt og grønnsaker En gros	Giertsen <i>i Småstrandgaten</i> BOKHANDEL BERGEN	
ANTON OLSEN Murmester	<i>Olaf Erenotsen</i> Conditiori Tlf. 19013	
PROTECTOR DEN ER FARNE LEVERANDØR A/S STEMPEL - SKILT - & ETIKETT-FABRIKK	STEMPLER av enhver art SKILT for ethvert behov	
FLYGEL - PIANO - ORGEL-FABRIKK <i>Jacob Knudsen</i>	ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»	
Johan H. BENTZON A.s KOLONIAL — VASKEARTIKLER En gros Telefon 10106	Murmester M. OLSEN A/S Entreprenør Centralbord 13635	

TRONDHEIM

A Dahl & Co.

TRONDHEIM

TRONDHEIM

Norske Meieriers Salgssentral

OST — SMØR

Trondheim, Oslo, Bergen, Stavanger

A/S TRONDHJEMS MARGARINFABRIKK

Munkegaten 5 - Trondheim

Leverandør til St. Elisabeths Hospital

<p>Lykkekaffe - Lykkete</p> <p>I. K. Lykke A/S</p> <p>Trondheim</p>	<p>INGV. ALSTAD</p> <p>Fisk - Sild</p> <p>Ilevollen 32 - Tlf. 20291</p> <p>Trondheim</p>
---	--

K. LUND A/S

Rørleggerforretning - Rørhandel

Trondheim

Etablert 1874

ILA FARVEHANDEL

Telefon 25480

Alt i malerverer

ERLING NIELSEN

Lege og sykerekvisita

O. Trygvassonsgt. 15 - Trondheim

OSLO

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi
den tidligere
adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.   Telefon 41 01 10.

OSLO

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Joh. Weydahl & Co

Oslo - Centralb. 68 18 07

**KAFFE
og
HERMETIKK**
en gros

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Norsk Frø

Oslo - Stavanger - Bergen - Trondheim

Vi leverer alt
De trenger til Deres hage

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 334370 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell

Brilleoptikk